

**Projekt rozbudowy instalacji odgazowania chemicznego
dla Zakładu Ciepłowniczego „Janina” należącego do
WĘGLOKOKS ENERGIA NSE Sp. z o.o.**

Dla umowy z dnia 27.02.2024

Autorzy opracowania:

inż. Joanna TYCZYŃSKA – branża instalacyjna

dr inż. Piotr MOCEK - branża technologiczna

mgr inż. Juliusz WOJNAR – branża mechaniczno – technologiczna

mgr inż. Tomasz Ochman – branża AKPiA

Zabrze 10-05-2024 r.

Spis treści

Spis treści	2
1. Wprowadzenie	4
2. Przedmiot opracowania	4
3. Założenia do projektu instalacji	5
4. Uzgodnienia w oparciu o wizje lokalne	5
5. Wykaz proponowanej aparatury kontrolno - pomiarowej	6
6. Opis technologii	8
6.1. Podgrzew wody	8
6.2. Zbiornik wody uzupełniającej ZB01	8
6.3. Wyprowadzenie mediów ze zbiornika ZB01	9
6.4. Odtlenianie części wody grzewczej obiegowej	10
6.5. Pompa dozująca	10
7. Opis sterowania	11
7.1.1. Założenia pracy urządzenia w trybie „Auto” dla sygnałów z indywidualnej kontrolki	12
7.1.2. Standardowe parametry pracy	16
8. Opis w branży elektrycznej	17
8.1. Wstęp	17
8.2. Instalacje elektryczne	17
8.2.1. Zasilanie szafy sterowniczej	17
8.2.2. Ochrona przeciwporażeniowa	18
8.3. Szafa sterownicza	18
8.3.1. Ogólna charakterystyka	18
8.3.2. Konfiguracja systemu mikroprocesorowego	19
8.3.3. Wykaz wejść/wyjść w systemie	19
8.4. Wykaz materiałów szafy	21
9. Wytyczne wykonania	23
9.1. Wytyczne w branży instalacyjnej	23
9.2. Wytyczne w branży elektrycznej	23

9.3. Wytyczne połączenia z istniejącą pompą dozującą NaHSO ₃	24
10. Bezpieczeństwo instalacji (założenia do BIOZ)	25
10.1. ZAGADNIENIA BHP	25
10.2. Prace montażowe	26
10.3. ZGODNOŚĆ Z DYREKTYWĄ MASZYNOWĄ	26
11. Wytyczne montażowe	27
12. Rozruch, szkolenia i instrukcje	28
13. Spis załączników	29

Opracowano – 05-05-2024 r

1. Wprowadzenie

Opracowanie przygotowane zostało zgodnie ze zleceniem Węglkoks Energia NSE na wykonanie dokumentacji projektowej zgodnie z umową z dnia 27.02.2024.

2. Przedmiot opracowania

Przedmiotem opracowania jest projekt wykonawczy wielobranżowy rozwiązania instalacji odgazowania chemicznego wody zasilającej dla obiegu ciepłowniczego w ZC Janina w Libiążu w tym:

- opracowanie technologii (AP/24/03/01),
- określenie konstrukcji instalacji dla wydajności całkowitej instalacji wynoszącej $6 \text{ m}^3 / \text{h}$ wody oraz wydajności maksymalnej wynoszącej $7,5 \text{ m}^3/\text{h}$ wody, w tym $1,5 \text{ m}^3/\text{h}$ to maksymalna wydajność zasilania w wodę z SUW (AP/24/03/02),
- projekt zbiornika wody uzupełniającej (AP/24/03/04),
- projekt szafy sterującej (AP/24/03/25 i AP/24/03/30),
- projekt kompletu urządzeń i instalacji towarzyszących. Pełen opis załączników i rysunków znajduje się w rozdziale 14.

3. Założenia do projektu instalacji

Dane założeniowe do projektu zebrane zostały w tablicy 1.

Tablica 1. Założenia do projektu

Lp.	Parametr	Jednostka	Wartość
1	Temperatura wody z SUW	°C	10
2	Temperatura wody z obiegu (stały parametr)	°C	65
3	Strumień nominalny wody z SUW	m ³ /h	1
4	Strumień maksymalny wody z SUW	m ³ /h	1,5
5	Strumień minimalny wody z obiegu do odgazowania	m ³ /h	0
6	Strumień maksymalny wody z obiegu do odgazowania	m ³ /h	6
7	Maksymalna wydajność odgazowania	m ³ /h	7,5
8	Temperatura podgrzewu wody w wymienniku WM01	°C	62

4. Uzgodnienia w oparciu o wizje lokalne

- I. Lokalizacja instalacji została uwzględniona w oparciu o dane przekazane przez Zleceniodawcę w trakcie wizji lokalnej. W celu posadowienia zbiornika i rurociągów należy dokonać relokacji urządzeń w części planowanej do zajęcia przestrzeni (wymiennik JAD i zasobnik ciepła).
- II. W instalacji należy uwzględnić komplet nowej armatury i nowych urządzeń pomiarowych.
- III. Lokalizację zbiornika reagenta wraz z pompą dozującą uzgodniono przy ścianie dzielącej pomieszczenie SUW od pomieszczenia kotłowni. Nowa pompa dozująca wodorosiarczanu sodu projektowana jest na półce w pobliżu istniejącej pompy dozującej. Lokalizację instalacji oraz sposób

wprowadzenia zbiornika ZO01 w szybie transportowym przedstawia rysunek AP/24/03/02.

- IV. Rozwiązanie sterowania – przyjmuje się do projektowania nową szafkę sterowania integrującą sygnały pomiarowe i sterujące obejmujące zakres zadania projektowego.
- V. Zbiornik wody zasilającej przedstawiono na rysunku AP/24/03/04.
- VI. Pod częścią instalacji, zgodnie z rysunkiem AP/24/03/02 wykonany zostanie cokół betonowy. Rysunek wykonawczy cokołu - AP/24/03/06.

5. Wykaz proponowanej aparatury kontrolno - pomiarowej

W tabelicy 2 zestawiono AKPiA przewidzianą do realizacji funkcjonowania instalacji. W przypadku urządzeń zasilanych elektrycznie wykaz sygnałowy stanowi podstawę do projektowania szafy kontrolno – sterującej. W tabelicy 3 zestawiono zakresy pomiarowe projektowanych urządzeń. Wykaz głównych blokad zawarty jest w tabelicy 4. Podane wartości progowe (przekroczeń LL, L, H, HH) oraz korekty uwzględniające ew. wymagania miejscowe należy ustalić na etapie rozruchu instalacji.

Tablica 2. Wykaz armatury i urządzeń kontrolno – pomiarowych

Ip.	sztuk/ L m.b.	Oznaczenie	Opis
1	5	ZR01, ZR02, ZR03, ZR08, ZR13, ZR14	Zawór kulowy kołnierzowy, ręczny Ballomax DN 50 PN 16/40 Broen DZT
2	4	ZR04, ZR05, ZR06, ZR07	Zawór kulowy kołnierzowy, ręczny Ballomax DN 32 PN 40 Broen DZT
3	1	ZR12	Zawór kulowy kołnierzowy, ręczny Ballomax DN 20 PN 40 Broen DZT
4	2	ZM01, ZM02	SAMSON Zawór regulacyjny kołnierzowy z siłownikiem TYP 3222/5825-20 dn 32
5	1	ZM03	SAMSON Zawór regulacyjny kołnierzowy z siłownikiem TYP 3222/5825-20 dn 20

lp.	sztuk/ L m.b.	Oznaczenie	Opis
6	1	ZB01	Zawór bezpieczeństwa G5/4", G11/2" p zrzutowe 6.6 bar(g)
7	2	TI003, TI007	Czujnik temperatury z wyświetlaczem
8	1	FIC001+TI001+TI004	Licznik ciepła z przepływomierzem, przetwornikami PT500 i tulejami montażowymi DN50
9	1	FIC002	Przepływomierz DN32 z zaworem zwrotnym ZZ01
10	1	FIC005+VI005	Przepływomierz elektromagnetyczny z pomiarem przewodności
11	1	LICA006	Czujnik do ciągłego pomiaru poziomu LW2720
12	1	XIC005	Czujnik zawartości O ₂ rozpuszczonego
13	1	LI008	Poziomowskaz cieczowy, szklany
14	1	PSS11	Pompa DDA 7.5-16 AR-PP/E/C-F-32U2U2FG

6. Opis technologii

**Schemat technologiczny instalacji przedstawia rysunek AP/24/03/01
oznaczenia w opisie zostały użyte zgodnie z oznaczeniami na w/w rysunku.**

6.1. Podgrzew wody

Woda ze stacji uzdatniania prowadzona jest rurociągiem PE / DN32 do trójnika a następnie wymiennika WM01 (JAD 6.50). W wymienniku czynnikiem grzewczym jest woda z obiegu grzewczego zakładu. Czynnikiem grzewczym prowadzony jest rurociągiem DN50, stalowym przez przepływomierz ultradźwiękowy FIC001 oraz filtr FS01. Woda grzewcza rozdzielana jest na wodę na potrzeby podgrzewu w WM01 oraz wodę do odtleniania. Woda grzewcza do zasilania WM01 prowadzona jest przez zawór regulacyjny z siłownikiem GVCZM02. Przeznaczona do odtleniania woda zmiękczona i woda obiegowa, której ilość reguluje ZM01 doprowadzane są do mieszacza statycznego MS01. Do mieszacza MS01 przez króciec K2 podawany jest reagent. Dawka określana jest w oparciu o pomiar zawartości O₂ rozpuszczonego w wodzie mierzony przetwornikiem XIC005. Po zmieszaniu w MS01 woda trafia do zbiornika wody uzupełniającej ZB01. Zastosowanie mieszacza MS01 ma na celu wydłużenie czasu przebywania mieszanki reagenta i wody w strefie wysokich temperatur. Zmniejsza to konieczny do odtlenienia nadmiar reagenta.

6.2. Zbiornik wody uzupełniającej ZB01

Rysunek wykonawczy zbiornika ZB01: AP/24/03/04. ZB01 to naczynie cylindryczne, poziome z dennicami po obu stronach, wyposażone w następujące główne elementy:

- a) Króciec wlotu wody uzdatnionej K1, (DN50)
- b) Króciec wylotowy wody uzupełniającej / odtlenionej K2, (DN50)
- c) króciec opróżniania zbiornika K3, (DN50),

- d) króciec odprowadzenia odsolin K4, (DN50),
- e) króciec pomiaru poziomu wyposażony w poziomowskaz radarowy z radarem 80 GHz, K5 (DN100),
- f) poziomowskaz optyczny LI008 na króćcach K6,
- g) króciec odpowietrzający K7, (DN32) z płytką regulacyjną tłumienia wypływu / dopływu powietrza,
- h) włącz rewizyjny, K8 (DN25),
- i) króciec rezerwowy K9 (DN50),
- j) króciec przelewowy K10 (DN50).

Przy zbiorniku podest (rys. AP/24/03/03) celem dostępu do armatury i urządzeń pomiarowych w części górnej zbiornika.

6.3. Wyprowadzenie mediów ze zbiornika ZB01

Ze zbiornika ZB01 wyprowadzane są odsoliny (K4) i odmuliny (K3 – spustem ręcznym) – do ścieku oraz woda odgazowana (K2). Na rurociągu odsolin i odmulin poza armaturą odcinającą, ręczną projektuje się zawór regulacyjny ZM03 DN20 – z siłownikiem GVCZM03 do precyzyjnej regulacji spustu cieczy. Stopień otwarcia GVCZM03 ustalany jest poprzez pomiar przewodności oraz dodatkowe blokady, które załączane są zależnie od stanów pracy instalacji. Lista głównych blokad znajduje się w tablicy 4.

W rurociągu wody odgazowanej projektuje się przepływomierz elektromagnetyczny FIC005 wyposażony w pomiar przewodności VI005. Steruje on spustem przez GVCZM03. Za przepływomierzem w rurociągu projektuje się montaż czujnika zawartości O₂ (XIC005).

6.4. Odtlenianie części wody grzewczej obiegowej

W trakcie pracy instalacji mogą występować ubytki zładu wynikające z awaryjnego rozszczelnienia rurociągów. W takim przypadku szybkość uzupełniania zładu powinna być dopasowana do projektowanej wydajności i wielkości zbiornika wody ZO01. W przypadku gdy nie jest to możliwe do obiegu wprowadzona zostaje istotna ilość tlenu. Należy ją zredukować stopniowo poprzez zawracanie części wody obiegowej do odgazowania. W założeniach do technologii przyjęto, że w trakcie normalnej pracy instalacji część wody grzewczej będzie stale cyrkulowana do procesu odtleniania. W stanach nietypowych, jakimi są uzupełniania zładu w przypadku wycieku większych strumieni wody obiegowej zgodnie z nastawami regulacji zależnie od wskazań LICA005 i FIC006 przy dużych strumieniach wody uzupełniającej powinno nastąpić zamknięcie zaworu GVCZM01 podającego wodę obiegową do kondycjonowania. Założenie to zostało przyjęte z uwagi na fakt, iż w trakcie rozszczelnienia obiegu nie powinny z niego występować dodatkowe ubytki. Opis tego działania przedstawia tablica 4.

6.5. Pompa dozująca

Pompa dozująca typu DDA 7.5-16 (SVICPSS11) to pompa o wydajności regulowanej za pomocą silnika krokowego. Projektowana jest praca pompy w trybie automatycznym z sygnałem analogowym sterującym wydajnością wystawianym w oparciu o pomiar zawartości O₂ (XIC005) na wejście analogowe 0/4-20 mA. Ze względu na konstrukcję wewnętrzną pompy wartość zadana dozowanej dawki jest wartością dokładną używaną do obliczenia zużycia reagenta.

7. Opis sterowania

W tablicy 3 zestawiono wszystkie elementy sterowania automatycznego w wyspie.

Tablica 3.

Ip.	Oznaczenie	Opis	Stany	Uwagi
SILNIKI				
1	SVICPSS11	Pompa dozująca	Praca Stop DO - dawka	
Armatura sterowana automatycznie				
2	GVCZM01	Siłownik zaworu regulacyjnego – regulacja strumienia wody z obiegu ciepłowniczego do odgazowania – PID dla wartości zadanej przepływu	DI – otwarcie DI – zamknięcie AO – nastawa (4..20 mA)	Siłownik typ 5825 wyposażony w sprężynę zamykającą w przypadku braku zasilania
3	GVCZM02	Siłownik zaworu regulacyjnego – regulacja mocy grzewczej WM01 – PID dla wartości zadanej temperatury	AI – pozycja (0..10 V)	
4	GVCZM03	Siłownik zaworu regulacyjnego – regulacja przewodności – PID dla wartości zadanej przewodności opcjonalnie ręczna nastawa otwarcia		
Pozostałe cyfrowe				
1		Istniejąca pompa dozująca NaHSO ₃	Sterowanie przez SCADE	Patrz punkt 9.3
Sygnały pomiarowe				
5	FIC001	Sygnał pomiaru strumienia	0...15 m ³ /h /4...20 mA	[AI]
6	FIC002	Sygnał pomiaru strumienia	0.24...18 m ³ /h /4...20 mA	
7	TI001	Temperatura wody grzewczej zasilającej	-0.5...0.5 bar(g)/ 4...20 mA	

Ip.	Oznaczenie	Opis	Stany	Uwagi
8	TI003	Temperatura wody do odgazowania przed MS01	-50...150 °C	
9	TI004	Temperatura wody grzewczej za WM01	-50...150 °C	
10	TI007	Temperatura wody zasilającej (Z SUW)	-50...150 °C	
11	LICA006	Pomiar poziomu w ZB01	0...100 %	
12	VI005	Pomiar przewodności za ZB01	0...1 µs/cm	
13	FIC005	Pomiar strumienia za ZB01	0...18 m ³ /h	
14	XIC005	Pomiar zawartości O ₂ w wodzie za ZB01	0...100% /4...20 mA	
Inne sygnały				

7.1.1. Założenia pracy urządzenia w trybie „Auto” dla sygnałów z indywidualnej kontrolki

W tablicy 4 zamieszczono macierz przyczyna – skutek układu. Interakcja z pompami PS1, PS2 wymaga integracji z nadrzędną warstwą sterowania

Tab. 4. Główne blokady w działaniu automatyki instalacji

Sygnał	Opis	Stany					
		PD11 PD01****	ZM01***	ZM02***	ZM03***	PZ*	PS1 / PS2**
		pompa	zawór	zawór	zawór	pompa	pompa
Grzyb	Wciśnięcie e-stopu (grzyba) powoduje wyłączenie instalacji i powiązanych urządzeń.	stop	close	close	close	stop	stop
FIC001LL	Zbyt niski przepływ wody grzewczej do wymiennika - ostrzeżenie						
FIC001H	Zbyt wysoki przepływ wody grzewczej do wymiennika do wymiennika WM01 - ostrzeżenie						
FIC002HH	Krytycznie wysoki przepływ wody grzewczej do odgazowania ponad wydajność instalacji –zamknięcie ZM01		close				
TI001LL	Krytycznie niska temperatura wody grzewczej - alarm						
TI001HH	TI001HH krytycznie wysoka temperatura wody grzewczej – alarm i zamknięcie ZM01		close				
TI003LL	Krytycznie niska temperatura podgrzewu wody do odgazowania - alarm						
TI003HH	Krytycznie wysoka temperatura podgrzewu wody do odgazowania – alarm i zamknięcie ZM01, ZM02*		close	close			
LICA006LL	Alarm zbyt niskiego poziomu wody w zbiorniku. Pompy PS1/PS2 – stop. Zamyka spust wody ze zbiornika do ścieku zaworem ZM03. Zatrzymuje dozowanie reagenta.	stop			close		stop
LICA006L	Alarm niskiego poziomu wody w zbiorniku. Zatrzymuje spust odsolin przez ZM03				close		
LICA006HH	Alarm zbyt wysokiego poziomu wody w zbiorniku. Zatrzymane dozowanie wodorosiarczynu przez PD01	stop	close	close		stop	
VI005H	Ostrzeżenie wysokiej przewodności wody w zbiorniku					stop	

Sygnał	Opis	Stany					
		PD11 PD01****	ZM01***	ZM02***	ZM03***	PZ*	PS1 / PS2**
		pompa	zawór	zawór	zawór	pompa	pompa
VI005HH	Alarm bardzo wysokiej przewodności wody w zbiorniku ZB01		close		open	stop	
FIC005H	Ostrzeżenie wysokiego przepływu (gdy LICA006 < 25%). Pętla histerezy DH ustalana z panelu (dla LICA006+DH)				close		
FIC005HH	Alarm wysokiego przepływu wody		close		close		
XIC005H	Ostrzeżenie o wysokim poziomie O ₂ rozpuszczonego w wodzie						
XIC005HH	Alarm wysokiego poziomu O ₂ rozpuszczonego w wodzie						

*PZ – pompa zasilająca w wodę, uruchamianie przez SCADE zakładu w konfiguracji pomp określonej przez system nadrzędny.

**PS1/PS2 – pompy zasilająca w wodę z SUW, uruchamianie przez SCADE zakładu w konfiguracji pomp określonej przez system nadrzędny

*** - zawory ZM01, ZM02, ZM03 są wydane w wersji z mechanicznym wyzwalaniem zamykania w przypadku braku zasilania. Dla zaworów brak podanej wartości oznacza działanie w normalnym cyklu pracy automatycznej lub ręcznej.

**** - PD01 – istniejąca pompa dozująca w przypadku jej integracji.

W tablicy 5 opisano realizowane pętle regulacji automatycznej.

Tablica. 5. Opis pętli sterowania w układzie ZWA01 i ZP01

Lp.	Wartość mierzona	Sygnał elementu wykonawczego	Opis działania
1	LICA006	Steruje wydajnością PZ (pompy zasilające w wodę z SUW) + GVCZM01	Stabilizacja poziomu w zbiorniku na wartości zadanej. Regulacja PID. Wartość zadana LICA006z. Wartości ustawiane: 1. Podział % wody z SUW i z obiegu. 2. Wyłączenie wody z SUW wg tablicy przyczyna – skutek 3. Wyłączenie wody z obiegu wg tablicy przyczyna - skutek
2	TIC003	Stopień otwarcia zaworu GVCZM02	Stabilizacja temperatury wody do odgazowania. Regulacja PID. Wartość zadana – TI003z
3	FIC002	Stopień otwarcia zaworu GVCZM01	Nastawa strumienia dla utrzymania proporcji % wody z SUW i obiegu, opcjonalnie podanie ilości wody z obiegu do zbiornika wg zadanej wartości. Wartość FIC002 wykorzystywana jest do określenia zużycia energii i ilości wody. Zależności funkcyjne zostaną podane na etapie realizacji instalacji w postaci plików EXE
4	XIC005	SVICPSS11	Zmniejszanie zawartości rozpuszczonego O ₂ w wodzie poprzez dozowanie NaHSO ₃ . Regulacja dozowania wg. PID. Wartość zadana stężenia O ₂ wg nastawy XIC005. Ograniczenie ilości reagenta wg obliczonej wartości maksymalnej.
5	VI005	GVCZM03	Zmniejszenie wartości przewodności wody. Regulacja wg. PID. Wartość zadana przewodności wg nastawy VI005. Blokada od zbyt niskiego poziomu w zbiorniku.
6	FIC005	PS01/PS02 (zewnętrzne)	Sterowanie ilością dozowanej wody. Nastawa stałej wartości strumienia albo objętości wody uzupełniającej. Regulacja PID.

7.1.2. Standardowe parametry pracy

Praca – włączony tryb automatyczny – realizowane są pętle sterowanie wg tablicy 5.

Ręka – włączony tryb ręczny z ręcznym podawaniem dawki, wydajności pomp PZ. W trybie działają blokady i ograniczenia.

8. Opis w branży elektrycznej

8.1. Wstęp

Niniejszy punkt obejmuje przedstawienie rozwiązań projektowych branży elektrycznej i AKPiA w zakresie rozbudowy uzdatniania wody zasilającej w ciepłowni "Janina". W projekcie opracowano schematy podłączenia układów pomiarowych i regulacyjnych stanowiące podstawowe wyposażenie w wyżej wymienionych branżach. Niniejszy projekt jest opracowany w postaci dokumentacji wykonawczej dla potrzeb realizacji umowy na wykonanie instalacji.

8.2. Instalacje elektryczne.

8.2.1. Zasilanie szafy sterowniczej.

Zasilanie instalacji zostanie zrealizowane z punktu instalacji elektrycznej zakładu wskazanego przez inwestora. Punkt zostanie wyposażony w bezpiecznik jednofazowy o prądzie 16A. Zasilanie zaprojektowano w układzie TN-S. Kabel **YKYżo 3x2,5** zostanie poprowadzony w istniejących trasach kablowych tam, gdzie jest taka możliwość. Nowe odcinki trasy zostaną wykonane w korytkach kablowych typu BAKS lub rurkach elektroinstalacyjnych mocowanych do ścian i istniejących konstrukcji. W przypadku dużej odległości szafy sterowniczej od punktu zasilania zostanie odpowiednio zwiększony jego przekrój aby spełnić warunki spadku napięcia oraz zwarciove. Szafa zostanie połączona z instalacją wyrównawczą budynku.

8.2.2. Ochrona przeciwporażeniowa.

Napięcie II zakresu (powyżej 50V, 50Hz) występuje w przypadku zasilania pompy PSS11. Jako środek ochrony przed dotykiem pośrednim zastosowano samoczynne szybkie wyłączenie zasilania realizowane przez zabezpieczenie instalacyjne nadmiarowo-prądowe.

W obwodach AKPiA zastosowano napięcie 24V DC, które jest napięciem bezpiecznym, w związku z tym zastosowano jednoczesną ochronę przed dotykiem bezpośrednim i pośrednim.

8.3. Szafa sterownicza.

8.3.1. Ogólna charakterystyka.

Szafa sterownicza wisząca o wymiarach 600x800x250 zabudowana zostanie w pomieszczeniu stacji uzdatniania wody. Zasilanie 230V podłączone zostanie wg pkt. 4.1. Z szafy zasilona będzie jedynie pompa PSS11. Ponadto podłączona zostanie aparatura kontrolno-pomiarowa pracująca z bezpiecznym napięciem 24V DC. Od szafy do urządzeń zostaną przeprowadzone trasy kablowe w korytkach typu BAKS oraz rurkach elektroinstalacyjnych wg potrzeb. Szafa zostanie również podłączona do sieci Profinet zakładu w ramach której nastąpi wymiana danych niezbędnych do realizacji procesu. Kontrolki na elewacji szafy wskazują obecność napięcia zasilania 230V oraz prawidłowość działania zasilacza 24V DC. Ponadto w drzwiach szafy znajduje się wyłącznik zasilania.

8.3.2. Konfiguracja systemu mikroprocesorowego.

Układ wyposażony został w sterownik PLC Siemens S7-1200 rozszerzony o moduły wejść i wyjść analogowych. Do celów sterowania i wizualizacji zaprojektowano dotykowy panel operatorski zabudowany w drzwiach szafy. W szafie zabudowano switch do połączenia sterownik-panel-sieć zakładowa. Adresacja modułów zostanie uzgodniona z inwestorem na etapie realizacji.

8.3.3. Wykaz wejść/wyjść w systemie.

Wykaz zestawiony został w tablicy 6.

Tablica 6. Wykaz we/wy systemu sterownika PLC

L. p.	Adres	Typ	Urządzenie	Sygnal/Opis
1	DI0.0	24V	1G3	Kontrola zasilacza 24V DC
2	DI0.1	24V	PSS11	Pompa – błąd
3	DI0.2	24V	PSS11	Pompa – praca lokalna
4	DI0.3	24V	GZR04	Sygnal krańcówki zamknięcia
5	DI0.4	24V	GZR04	Sygnal krańcówki otwarcia
6	DI0.5	24V	GZR07	Sygnal krańcówki zamknięcia
7	DI0.6	24V	GZR07	Sygnal krańcówki otwarcia
8	DI0.7	24V	SZR09	Sygnal krańcówki zamknięcia
9	DI1.0	24V	SZR09	Sygnal krańcówki otwarcia
10	DI1.1	24V	LTH009	Wysoki poziom w ZO1
11	DI1.2	24V	LTL009	Niski poziom w ZO1
12	DQ0.0	24V	PSS11	Załączenie pompy
13	DQ0.1	24V	PSS11	Impuls dawki dla pompy
14	AI0.0	0-10V	GZR04	Aktualna pozycja zaworu
15	AI0.1	0-10V	GZR07	Aktualna pozycja zaworu
16	AI0.2	4-20mA	PSS11	Aktualna wydajność pompy
17	AI0.3	0-10V	SZR09	Aktualna pozycja zaworu

L. p.	Adres	Typ	Urządzenie	Sygnal/Opis
18	AI0.4	4-20mA	M6031	Przepływ FIC01
19	AI0.5	4-20mA	M6031	Temperatura TI01
20	AI0.6	4-20mA	M6031	Temperatura TI04
21	AI0.7	4-20mA	M6031	Rezerwa
22	AI1.0	4-20mA	FIC02	Przepływ
23	AI1.1	4-20mA	FIC005	Przepływ
24	AI1.2	4-20mA	VI005	Przewodność
25	AI1.3	4-20mA	FIC005	Rezerwa
26	AI1.4	4-20mA	TI003	Temperatura
27	AI1.5	4-20mA	TI007	Temperatura
28	AI1.6	4-20mA	LICA006	Radar - pomiar poziomu
29	AI1.7	4-20mA	XIC005	Zawartość O2
30	AQ0.0	4-20mA	PSS11	Zadana wydajność pompy
31	AQ0.1	4-20mA	GZR04	Zadane położenie zaworu
32	AQ0.2	4-20mA	GZR07	Zadane położenie zaworu
33	AQ0.3	4-20mA	SZR09	Zadane położenie zaworu

8.4. Wykaz materiałów szafy.

Wykaz materiałów szafy zestawiono w tablicy 7.

Tablica 7.

Ip.	Ilość	Wartość	Elementy	Opis
1	2	2002-1201	1X1, 2X1	Złączka szynowa
2	32	2002-1202	2X5, 2X6, 2X7, 2X9, 2X12, 2X13, 3X4, 3X6, 3X7, 3X10, 3X15, 3X17, 3X18, 3X21, 4X4, 4X6, 4X7, 4X10, 4X13, 4X15, 5X5, 5X7, 5X12, 5X14, 5X18, 6X4, 6X6, 6X8, 7X2, 7X5, 7X8, 7X11	Złączka szynowa
3	22	2002-1203	2X14, 2X15, 3X1, 3X3, 3X5, 3X12, 3X14, 3X16, 4X1, 4X3, 4X5, 4X12, 4X14, 5X1, 5X3, 5X10, 5X17, 6X1, 7X1, 7X4, 7X7, 7X10	Złączka szynowa
4	2	2002-1204	1X2, 2X2	Złączka szynowa
5	27	2002-1205	2X4, 2X10, 3X2, 3X8, 3X9, 3X13, 3X19, 3X20, 4X2, 4X8, 4X9, 5X2, 5X4, 5X6, 5X8, 5X11, 5X13, 5X15, 5X19, 6X2, 6X5, 6X7, 6X9, 7X3, 7X6, 7X9, 7X12	Złączka szynowa
6	12	2002-1207	1X3, 2X3, 2X8, 2X11, 3X11, 3X22, 4X11, 5X9, 5X16, 6X3, 6X10, 7X13	Złączka szynowa
7	1	6ES7214-1AG40-0XB0	8.00E+01	Sterownik PLC
8	2	6ES7234-4HE32-0XB0	8E2, 8E2.1	Moduł 4AI 2AQ
9	1	6ES7231-4HF32-0XB0	8.00E+03	Moduł 8AI
10	1	E25-15	1S1	Wyłącznik zasilania
11	1	EDS-208	8.00E+04	Switch ethernet
12	1	KMFS-16A	1GN2	Gniazdo na szynę DIN
13	1	KTP700	8E3.1	Panel operatorski HMI

Ip.	Ilość	Wartość	Elementy	Opis
14	2	M22-L-G	1P4, 1P5	Oprawka lampki sygnalizacyjnej zielona
15	2	M22-A	1P4, 1P5	Ramka montażowa
16	1	M22-LED230-G	1P4	Dioda LED 230V zielona
17	1	M22-LED-G	1P5	Dioda LED 24V zielona
18	1	MDR-60-24	1G3	Zasilacz impulsowy 24V 60W
19	2	PI6-1P	2K5, 2K6	Przełącznik interfejsowy
20	3	PL6-B2/1	2F4, 5F1, 7F1	Wyłącznik nadprądowy
21	2	PL6-C2/1	3F1, 8F1	Wyłącznik nadprądowy
22	3	PL6-C6/1	1F2, 1F3, 2F1	Wyłącznik nadprądowy

9. Wytyczne wykonania

9.1. Wytyczne w branży instalacyjnej

- i. Spoiny wykonywać doczołowo a=g i pachwinowo a=0,7g, g – grubość cieńszego elementu.
- ii. Pozycje wykonane ze stali węglowej i nieocynkowane zabezpieczyć antykorozyjnie poprzez malowanie zestawem malarskim dobranym dla klasy korozyjności środowiska C5 – I farbą odporną na temperaturę użytkowania do 70 °C.
- iii. Kolorystykę (RAL) uzgodnić z Inwestorem.
- iv. Dokładność spawania wg. PN-EN-ISO 13920 :2000,
- v. Wykonać badanie spoin metodami VT wg PN EN 970,
- vi. Miejsca krzyżowania spoin badać UT lub RT,
- vii. Próbę szczelności zbiornika przeprowadzić metodami penetracji PT,
- viii. Rurociągi w przyziemiu prowadzić wg warunków na obiekcie po konsultacji z inwestorem.
- ix. Wpięcia rurociągów do istniejących instalacji wykonać w miejscach i w sposób uzgodniony z inwestorem.
- x. Zbiornik ZB02 umieścić w istniejącej tacy bezpieczeństwa.
- xi. Umieścić tablice ostrzegawcze "UWAGA RUROCIĄGI PODWYŻSZONYCH TEMPERATURACH POWYŻEJ 50°C NIE DOTYKAĆ"

9.2. Wytyczne w branży elektrycznej

1. Po wykonaniu robót zgodnie z obowiązującymi przepisami, normami, i opisem projektowym należy wykonać:
 - pomiary rezystancji izolacji,

- pomiary skuteczności ochrony przeciwporażeniowej,
- sprawdzenia ciągłości przewodów PE

Z przeprowadzonych badań należy sporządzić stosowne protokoły.

2. Instalację można oddać do eksploatacji dopiero wówczas, gdy pomiary i próby montażowe dadzą wyniki uznane przepisami za prawidłowe.
3. Dopuszcza się stosowanie materiałów, jak i osprzętu innych producentów niż wskazane o ile spełniają wymagania i parametry projektowe. Wszelkie zmiany należy wprowadzić do projektu w wersji powykonawczej. Wszystkie zastosowane materiały powinny posiadać świadectwo dopuszczenia do stosowania (atesty).
4. Wszelkie zmiany i odstępstwa od niniejszego projektu w trakcie wykonawstwa należy uzgodnić z Inwestorem i Projektantem. Zmiany i odstępstwa od projektu powinny być odnotowane.

9.3. Wytyczne połączenia z istniejącą pompą dozującą NaHSO₃

W przypadku konieczności włączenia istniejącej pompy dozującej NaHSO₃ należy:

- a) Podłączyć wąż istniejącej pompy do węża dozowania do zbiornika. Obydwie pompy są wyposażone w głowicę z zaworami zwrotnymi co przeciwdziała cofnięciu reagenta do pompy niepracującej. Dodatkowo możliwe jest zabudowanie zaworów odcinających przed trójnikiem, dla każdej z pompy osobno.
- b) W oparciu o udostępnione databloki/adresy/rejestry do komunikacji z PLC, który obsługuje tą pompę należy rozszerzyć program sterujący. Wykonanie prowadzić tak, aby możliwe było sterowanie tej pompy (start / stop, dawka) i czytanie jej statusu. Jeśli obecnie stosowana pompa jest w układzie AKPiA SUW konieczne jest zmiana programu sterującego SUW w taki sposób, żeby możliwe było bezkolizyjne sterowanie z poziomu szafki dozowania chemicznego ujętej niniejszym projektem.

10. Bezpieczeństwo instalacji (założenia do BIOZ)

Należy stosować się do wymagań zgodnych z kartami odczynnika chemicznego, który był stosowany dotychczasowo w SUW (wodny roztwór NaHSO₃).

10.1. ZAGADNIENIA BHP

Realizacja inwestycji nie wprowadza w stosunku do stanu istniejącego nowych czynników i nowych zagrożeń przy stałej pracy. Ze względu na charakter pracy, stopień zabrudzenia projektowane zaplecze sanitarne spełnia wymagania zawarte w przepisach BHP. Załoga będzie wyposażona w odzież ochronną, podręczny sprzęt BHP zgodnie z kartami charakterystyki materiałów. Szczegóły postępowania będą określone przez instrukcje stanowiskowe oraz instrukcję eksploatacji instalacji.

UWAGA – bezpieczna eksploatacja instalacji zależna będzie od spełniania wymagań w zakresie przeglądów, wymian i terminów konserwacji oraz obsługi zgodnie z instrukcją eksploatacji instalacji i osobnych instrukcji wchodzących w jej skład urządzeń. Instrukcja eksploatacji powinna zostać opracowana na etapie realizacji i rozruchu.

Poziom hałasu na żadnym stanowisku nie przekroczy dopuszczalnej normy.

Wszelkie prace budowlano-montażowe przy modernizacji instalacji należy prowadzić ściśle przestrzegając ustaleń:

- I. Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 06.02.2003 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy podczas wykonywania robót budowlanych (Dz.U. Nr 47 poz.401).
- II. Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 08.07.2010 r. w sprawie minimalnych wymagań dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy, związanych z możliwością wystąpienia w miejscu pracy atmosfery wybuchowej (Dz. Ustaw Nr138, poz.931).
- III. Warunków technicznych wykonania i odbioru robót budowlano- montażowych.

10.2. Prace montażowe.

Prace montażowe należy wykonać zgodnie z zasadami bhp i p. poż. Prace mogą wykonywać osoby przeszkolone w zakresie montażu instalacji grzewczych. Próby szczelności rurociągów przeprowadzić w obecności inspektora nadzoru.

Prace prowadzić należy przy zapewnieniu dbałości wykonania robót zgodnie z dokumentacją projektową, warunkami technicznymi oraz obowiązującymi przepisami bhp i p. poż. omówione wyżej zagrożenia zdrowia i życia pracowników oraz osób postronnych nie będą skutkowały. Niezależnie od opracowanej na etapie projektowania informacji b. i o. z., wykonawca (kierownik robót) jest zobowiązany przed przystąpieniem do robót sporządzić plan bezpieczeństwa i ochrony zdrowia zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 23 czerwca 2003 r. (Dz. Ustaw nr 120 poz. 1126).

10.3. ZGODNOŚĆ Z DYREKTYWĄ MASZYNOWĄ

Dyrektywa maszynowa dotyczy maszyn wprowadzanych do obrotu lub użytkowania. Niniejsza dokumentacja dotyczy części technologicznej do projektu wykonawczego instalacji. Ocenę zgodności z dyrektywą maszynową i związane ze zgodnością działania dodatkowe należy przeprowadzić na etapie wykonania realizacji i uruchomienia instalacji.

11. Wytyczne montażowe

Montaż instalacji należy prowadzić na podstawie dokumentacji i rysunków montażowych. Przed przystąpieniem do montażu należy opracować harmonogram i projekt montażu, oraz projekt organizacji prac. Prace należy skoordynować z pozostałymi branżami. Poprzez wcześniejszą prefabrykację (o ile to możliwe) należy minimalizować ilość prac montażowych i spawalniczych prowadzonych na obiekcie.

Przy urządzeniach stosować wytyczne montażowe producentów i kontaktować się z dostawcami w przypadku braku pewności odnośnie poprawnego zastosowania.

W instalacji nie występuje strefa ATEX.

Proponowana kolejność prac montażowych:

- i. Przygotowanie miejsca montażu.
- ii. Wykonanie wylewki (cokołu).
- iii. Posadowienie zbiornika.
- iv. Posadowienie konstrukcji i podestu zbiornika.
- v. Wykonanie otworów w posadzce pod przyłączenie rurociągów.
- vi. Prowadzenie tras rurociągów od wspawania w poszczególne rurociągi zasilające. W przypadku prowadzenia rurociągów od obsługiwanych mediów (woda zmiękczona, ciepło grzewcze) odcięcie mediów przed punktem wypalenia/cięcia oraz odcięcie na zaworze w sposób umożliwiający pracę istniejącej instalacji.
- vii. Montaż pompy dozującej.
- viii. Powieszenie szafki.
- ix. Prowadzenie tras kablowych.
- x. Wpięcie istniejącej pompy dozującej.

UWAGA – o ile to możliwe urządzenia pomiarowe w króćcach montować na ostatnim etapie robót instalacyjnych przed rozpoczęciem prac przy instalacji AKPiA.

12. Rozruch, szkolenia i instrukcje.

Przed przystąpieniem do prac rozruchowych należy opracować harmonogram i projekt rozruchu wstępnego i technologicznego, oraz instrukcję obsługi i eksploatacji instalacji. W trakcie rozruchu wstępnego należy przeprowadzić m.in. próby szczelności rurociągów odpowiednio do parametrów i zgodnie z wymaganiami, sprawdzić poprawność działania poszczególnych urządzeń (np. kierunki obrotu wałów) i systemów, pomiary elektryczne, kalibrację urządzeń pomiarowych.

Rozruch technologiczny musi być zsynchronizowany z rozruchem pozostałych obiektów i ruchem technologicznym zakładu w oparciu o przepisy zakładowe i nadrzędne przepisy branżowe.

13. Spis załączników

Tablica 9.1. Wykaz dokumentów i rysunków projektowych

L. p.	Tytuł	Numer dokumentu	Rodzaj dokumentu
1.	Schemat P&ID	AP/24/03/01	Rysunek
2.	Odgazowanie - rurociągi	AP/24/03/02	Rysunek
3.	Podest	AP/24/03/03	Rysunek
4.	Zbiornik	AP/24/03/04	Rysunek
5.	Podpory rurociągów	AP/24/03/05	Rysunek
6.	Cokół betonowy	AP/24/03/06	Rysunek
7.	Wykaz sygnałowy	AP/24/03/11	Dokument tekstowy
8.	Macierz przyczyna - skutek	AP/24/03/12	Dokument tekstowy
9.	Schemat układu sterowania	AP/24/03/23	8 Rysunków
10.	Szafa sterownicza	AP/24/03/24	Rysunek
11.	Spis kabli	AP/24/03/25	Dokument tekstowy
12.	Kosztorys uproszczony	AP/24/03/30	Dokument tekstowy
13.	Kosztorys inwestorski szczegółowy	-	Dokument tekstowy
14.	Kosztorys inwestorski uproszczony	-	Dokument tekstowy
15.	Przedmiar robót	-	Dokument tekstowy